درخت تو گر بار دانش بگیرد به زیر آوری چرخ نیلوفری را

نمونه سوالات امتحانی دی ماه

آیا با بسته جهش کانون آشنا هستید؟

یکی از ابتکارات امسال کانون فرهنگی آموزش(قلم چی) بسته جهش می‌باشد که در ۳ حوزه ، فرایند آموزش شما را تکمیل خواهد کرد و باعث پیشرفت نمرات شما در مدرسه میشود.

✓ **آزمون های تشریحی کانون از دوم دبستان تا دوازدهم: با هدف تمرین بیشتر و بهبود نمرات در مدرسه و امتحانات نیمسال اول و دوم**

✓ **فیلم های آموزشی آفلاین پیشرفت: تدریس توسط مجرب ترین دبیران پرمخاطب کشور، منطبق بر برنامه آموزش و پرورش و کتاب درسی با هدف پیشرفت در مدرسه**

✓ **نرم افزار پلکان یادگیری: شامل آزمون‌های تستی و تشریحی در سطوح مقدماتی و پیشرفته، با امکان ساخت آزمون در هر سطح دشواری**

kanoonBook.ir

برای دریافت جایزه ویژه از کانون بوک و یا آشنایی بیشتر با بسته جهش کانون، عدد ۳۳ را به سر شماره ۹۰۰۰۸۴۵۱ ارسال کنید.

www.kanoon.ir

باسمه تعالی	آزمون درس: علوم و فنون ۳ پایه: دوازدهم رشته: علوم انسانی	سال تحصیلی: دی ماه ۱۴۰۴ نیم سال : اول	متوسطه دوم دبیرستان دخترانه اخلاص
نام ونام خانوادگی: نام دبیر: امیر هوشنگی	اداره آموزش و پرورش تهران	تاریخ: ۲۴ آذر ۱۴۰۴ ساعت: ۸:۰۰ مدت آزمون:۱۱۰ دقیقه	

ردیف		نمره
1	**:در بیت زیر از سعدی، آرایه‌های ادبی به کار رفته را شناسایی و توضیح دهید** **هر که را با خط سبزت نازل افتد صدقلب دلبر با دست خویش به تو بازفتد** **.(الف) آرایه اصلی را نام ببرید (۱ نمره** **.(ب) توضیح مختصری از عملکرد آن بدهید (۲ نمره**	3
2	**عبارت "دلبرا، چو شمع بسوزان و خود را به باد ده" را از نظر آرایه‌های لفظی و معنوی تحلیل کنید. حداقل دو .آرایه را ذکر و توصیف نمایید**	2
3	**از میان گزینه‌های زیر، بیت یا عبارتی را که از نظر معنایی با "دل در تب و تاب عشق سوختن" قرابت دارد، :انتخاب و دلیل آن را بنویسید** **(الف) "از دست توام در عذابم / در فراق توام در تب" (حافظ** **(ب) "گلزار بهار و سبزه و گل / در بهاران به رنگ و بوی" (سعدی** **(ج) "شمع از عشق بسوخت و شد خاک / در فراق یار شد زبانه زبان" (مولانا**	3
4	**ابیات زیر را از نظر قرابت معنایی با مفهوم "عشق الهی و رنج آن" مقایسه کنید و یکی را به عنوان قرینه معنایی :مناسب انتخاب نمایید** • **عشق آن باشد که دل در آتش افتد / و جان در وی به صد هزار درد افتد" (عطار)"** • **درخت بی‌ثمر را هر دم تند بوزد / باد صبا و بشکند هر چه سبز شود" (خاقانی)"**	2

www-kanoon.ir

5	نام سه شاعر برجسته دوره بازگشت ادبی (قرن ۱۲ و ۱۳ هجری) را ذکر کنید و سبک شعری یکی از آن‌ها را به طور خلاصه توصیف نمایید.	2
6	(الف) سبک هندی را با یک مثال از شعر فارسی توضیح دهید (۱.۵ نمره). (ب) تفاوت اصلی سبک عراقی با سبک هندی در شعر فارسی چیست؟ (۱.۵ نمره)	3
7	واژه‌های زیر را با املای صحیح بنویسید (هر کدام ۰.۵ نمره): • (۱) تذکره • (۲) قرینه • (۳) استعاره • (۴) ایهام	2
8	در متن زیر، واژه‌های نادرست املایی را تصحیح کنید و دلیل تصحیح را ذکر نمایید: "در شعر فارسی، آرایه های مُتَضَاد و ایهام تناقُض، از عناصر مهم سَبْک هندی قِلَم میزنند. مثلاً در غزل حافظ، تَذْکِرِه الادیب‌ها به این آرایه‌ها پَرداخته‌اند."	3
	موفق باشید	20

www.kanoon-ir

۱	سوال ۱ (۳ نمره): در بیت زیر از سعدی، آرایه‌های ادبی به کار رفته را شناسایی و توضیح دهید. هر که را با خط سبزت نازل افتد صدقلب دلبر با دست خویش به تو بازفتد الف) آرایه اصلی: ایهام تناقض (یا تضاد ایهام‌دار) (۱ نمره). ب) توضیح: در عبارت "خط سبزت"، "خط" به معنای نامه (سبز به رنگ جوانی و طراوت) و "خط سبز" به معنای خط سبز درخت یا سبزینه تفسیر می‌شود. "بازفتد" هم ایهام دارد: باز دهد (ببخشد) و باز رَوَد (برگردد). این آرایه تضاد ظاهری بین سوزاندن و بازگرداندن ایجاد می‌کند، که (به زیبایی عشق و وفاداری اشاره دارد. (۲ نمره	
2	سوال ۲ (۲ نمره): عبارت "دلبرا، چو شمع بسوزان و خود را به باد ده" را از نظر آرایه‌های لفظی و معنوی تحلیل کنید. حداقل دو آرایه را ذکر و توصیف نمایید. • تشبیه: "چو شمع بسوزان" (دلبر را به شمع تشبیه کرده، که شمع برای نور دادن می‌سوزد و عشق هم رنج می‌آورد) (۱ نمره).	
3	سوال ۱ (۳ نمره): از میان گزینه‌های زیر، بیت یا عبارتی را که از نظر معنایی با "دل در تب و تاب عشق سوختن" قرابت دارد، انتخاب و دلیل آن را بنویسید: گزینه الف: "از دست توام در عذابم / در فراق توام در تب" (حافظ) دلیل: قرابت معنایی در مفهوم رنج و تب فراق عشق (عذاب و تب مانند سوختن دل در عشق) وجود دارد. گزینه ب به بهار و گل اشاره دارد (نامرتبط)، گزینه ج به سوختن شمع در فراق (قرابت دارد اما الف مستقیم‌تر است). (۳ نمره)	
4	ابیات زیر را از نظر قرابت معنایی با مفهوم "عشق الهی و رنج آن" مقایسه کنید و یکی را به عنوان قرینه معنایی مناسب انتخاب نمایید: انتخاب: "عشق آن باشد که دل در آتش افتد / و جان در وی به صد هزار درد افتد" (عطار) دلیل: قرابت کامل با رنج و آتش عشق الهی (عطار شاعر عرفانی است و به عشق الهی می‌پردازد)، در حالی که بیت خاقانی به طبیعت و باد اشاره دارد (عشق زمینی و تخریب). (۲ نمره)	

www-tar.com.ir

5	نام سه شاعر برجسته دوره بازگشت ادبی (قرن ۱۲ و ۱۳ هجری) را ذکر کنید و سبک شعری یکی از آن‌ها را به طور خلاصه توصیف نمایید. سه شاعر: صبا (ابوطالب اصفهانی)، قائم مقام فراهانی، و وصال شیرازی. سبک یکی (مثال: صبا): سبک بازگشت ادبی، که تلاش برای بازگشت به سبک‌های قدیم (مانند خراسانی و عراقی) با تمرکز بر سادگی، وفاداری به سنت‌های کلاسیک، و دوری از پیچیدگی‌های سبک هندی. شعرهای او غنایی و عاشقانه با زبان روان است. (۲ نمره)	
6	(الف) سبک هندی را با یک مثال از شعر فارسی توضیح دهید (۱.۵ نمره.) سبک هندی (قرن ۱۰ تا ۱۲ هجری): سبکی پیچیده با تمرکز بر تصاویر نو، تشبیهات عجیب، و آرایه‌های فکری. مثال: در شعر کلیم کاشانی: "دلبر چو خورشید تابان / در آسمان عشق تابان / اما در غروب فراق / شد چون شمع در باد سوزان" (تصاویر نجومی و طبیعی پیچیده). (ب) تفاوت اصلی سبک عراقی با سبک هندی در شعر فارسی چیست؟ (۱.۵ نمره.) سبک عراقی: روان، عاطفی، و مبتنی بر تصاویر طبیعی و انسانی (مانند سعدی و حافظ). سبک هندی: پیچیده، فکری، و با تصاویر دور از ذهن و تشبیهات عجیب (مانند غالب یا کلیم). تفاوت اصلی: عراقی عاطفی و ساده، هندی تحلیلی و پر از آرایه‌های ذهنی.	
7	واژه‌های زیر را با املای صحیح بنویسید (هر کدام ۰.۵ نمره): • تذکره (۱) • قرینه (۲) • استعاره (۳) • ایهام (۴)	
8	در متن زیر، واژه‌های نادرست املایی را تصحیح کنید و دلیل تصحیح را ذکر نمایید: در شعر فارسی، آرایه های مُتَضَاد و ایهام تناقُض، از عناصر مهم سَبْک هندی قِلَم میزنند. مثلاً "در غزل حافظ، تَذْکِره الادیب‌ها به این آرایه‌ها پَرداخته‌اند". تصحیح‌ها: • "آرایه های" → "آرایه‌های" (نصب با کسره برای جمع). • "مُتَضَاد" → "متضاد" (بدون تشدید غیرضروری؛ املای استاندارد). • "ایهام تناقُض" → "ایهام تضاد" (تضاد صحیح است، تناقض جدا است). • "سَبْک" → "سبک" (بدون سکون). • "قِلَم میزنند" → "قلم می‌زنند" (املای "قلم" و نصب). • "تَذْکِره" → "تذکره" (املای ساده).	

www-kanoon.ir

	• "پرداخته‌اند" (بدون فتحه غیرضروری) ← "پَرداخته‌اند". **دلیل کلی: املای استاندارد فارسی بر اساس دیکشنری‌های معتبر مانند دهخدا، بدون تشدیدات اضافی مگر در موارد خاص. (۳ نمره، هر تصحیح ۰.۵ نمره)**	